

VI. szczyt państw Europy Środkowej we Lwowie

W dniach **13 - 15 maja 1999 roku** prezydent RP Aleksander Kwaśniewski złożył oficjalną wizytę na Ukrainie. W pierwszym dniu A. Kwaśniewski i prezydent Ukrainy Leonid Kuczma wspólnie złożyli wieńce na symbolicznej mogile strzelców siczowych na Cmentarzu Łyczakowskim oraz na mogile Nieznanego Żołnierza pod Łukiem Chwały na Cmentarzu Orłąt Lwowskich. W trakcie wizyty Aleksander Kwaśniewski dwukrotnie spotkał się także z Polakami ze Lwowa.

14 i 15 maja prezydent A. Kwaśniewski wziął udział w VI. szczycie państw Europy Środkowej. W spotkaniu we Lwowie uczestniczyli prezydenci Austrii, Bułgarii, Czech, Niemiec, Polski, Rumunii, Słowenii, Węgier i Ukrainy. Szczyt dziewięciu państw odbył się pod hasłem *"Wymiar ludzki w procesie integracji europejskiej"*.

Przed spotkaniem z ośmioma prezydentami Aleksander Kwaśniewski powiedział, że nie zgadza się z opiniami niektórych ukraińskich gazet, że szczyt prezydentów Europy Środkowej zwołano w nieodpowiednim momencie, kiedy Europa stoi przed wyzwaniem zażegnania kryzysu kosowskiego. W wypowiedzi dla prasy A. Kwaśniewski powiedział, że *"to jest szczególnie ważny czas, żeby rozmawiać o integracji. Jest sporo zagrożeń. Mamy do czynienia z wydarzeniami, których nikt nie mógł przewidzieć, kiedy umawialiśmy się na spotkanie we Lwowie rok temu"*. A. Kwaśniewski podkreślił, że *"pod ciśnieniem wojen, dramatów nie wolno rezygnować z integracji europejskiej"*. Prezydent A. Kwaśniewski stwierdził, że jest zdania, iż w obecnej sytuacji *"zahamowanie procesów integracyjnych byłoby najgorszą rzeczą, która nam wszystkim może się przydarzyć"*. Według A. Kwaśniewskiego, Unia Europejska i NATO powinny nadal się rozszerzać. Proces odwrotny byłby świadectwem tego, że *"Europa wraca do tych podziałów, które były jej przekleństwem"* - powiedział prezydent RP.

Prezydenci dziewięciu państw Europy Środkowej, w tym Polski, zebrani we Lwowie, wezwali władze Jugosławii do przyjęcia warunków pokoju przedstawionych 6 maja 1999 roku przez siedem państw zachodnich i Rosję (G-8). Prezydenci opowiedzieli się za opracowaniem *Paktu Stabilizacyjnego dla Bałkanów* (tzw. *Planu Marshall`a dla Bałkanów*) i zwołaniem w tym celu międzynarodowej konferencji, która miałaby się odbyć w Wiedniu. Zadaniem konferencji byłoby opracowanie planu odbudowy gospodarczej Europy Południowo-Wschodniej, wciągnięcie tego regionu w europejskie procesy integracyjne i wzmocnienia demokracji na Bałkanach po ustaniu działań zbrojnych. We wspólnej deklaracji ogłoszonej na zakończenie dwudniowego szczytu, prezydenci państw Europy Środkowej podkreślili, że w zażegnaniu kryzysu w Kosowie dużą rolę powinna odegrać Rada Bezpieczeństwa ONZ. Oprócz konfliktu kosowskiego, na szczycie we Lwowie omawiano także konsekwencje przystąpienia krajów regionu do UE w kontekście ich dotychczasowej wymiany handlowej i ruchu osobowego z krajami, które w najbliższych latach nie przystąpią do Unii Europejskiej.

Po zakończeniu rozmów, prezydent Aleksander Kwaśniewski powiedział dziennikarzom: *"Cieszę się, że ten szczyt miał miejsce we Lwowie. Mało jest miejsc w Europie, które symbolizują doświadczenia ostatnich kilkuset lat, które są miejscem tyłu kultur, które w istocie najlepiej oddają ducha współpracy europejskiej i współpracy w Europie Środkowej. Różnorodność nie jest przekleństwem. Różnorodność może być bogactwem i sądzę, że Lwów jest dowodem właśnie na taką tezę, że im bardziej jesteśmy różni, a umiemy współpracować, tym więcej można stworzyć, odbudować. Dziękuję Ukrainie, dziękuję prezydentowi Kuczmi, że zdecydował się na zorganizowanie tego spotkania we Lwowie. Myślę, że to miejsce dało nam szczególnie poczucie zadania, jakie jest przed nami -*

dalszego integrowania Europy".

Prezydent Aleksander Kwaśniewski pytany przez dziennikarzy o inicjatywę prezydentów Słowenii i Austrii w sprawie zorganizowania międzynarodowej konferencji w Wiedniu, a także o odszkodowania dla Ukrainy i o integrację z Unią Europejską - powiedział m.in.: *"To jest w pakiecie spraw związanych z kryzysem kosowskim. Mówiliśmy, że jest potrzeba ustanowienia stabilnego, długoterminowego pokoju na Bałkanach, a to przede wszystkim oznacza - po zakończeniu działań militarnych i po spełnieniu działań dyplomatycznych - porozumienie w duchu międzynarodowej solidarności pomocy i rozwoju dla Bałkanów. Jest austriacka propozycja, aby odbyło się spotkanie w Wiedniu, i myślę, że jest to dobry pomysł. Po pierwsze Austria jest krajem neutralnym, Wiedeń jest miejscem, gdzie ma siedziby wiele organizacji międzynarodowych. Konferencja pokojowa dla Bałkanów jest naszym wspólnym obowiązkiem, bo inaczej nie będziemy mieć stabilnego pokoju w regionie. To także oznacza gotowość podjęcia wysiłków finansowych na miarę możliwości (...). Jeśli chodzi o odszkodowania dla Ukrainy, to jest to temat do dyskusji w czasie konferencji. Nie potrafię dziś powiedzieć, jakie to miałyby być odszkodowania, ile strat zostało poniesionych. To jest na pewno jeden z tematów, który w czasie takiej konferencji będzie omawiany. We Lwowie nie rozmawialiśmy na temat strat, jakie poszczególne kraje poniosły w związku z konfliktem kosowskim. Integracja europejska to nie jest temat zamknięty. Ona będzie trwała. Trudno powiedzieć w jakim tempie i w jakim czasie. Natomiast chcę powiedzieć państwu, to co powiedziałem moim kolegom prezydentem, gdyby okazało się któregoś dnia, że Polska jest w Unii Europejskiej i przez to powstaje nowa kurtyna w Europie, np. między Polską a Ukrainą, to traktowałbym ten dzień jako dzień osobistej klęski. My musimy zrobić wszystko, żeby te granice były otwarte, przyjazne. Musimy zrobić także wszystko, by były one skuteczne(...). Cieszę się, że moje stanowisko zostało przyjęte w tym gronie dlatego, że to może być wielki krok naprzód na najbliższe lata."*

Wspólna deklaracja prezydentów Europy Środkowej wydana po spotkaniu we Lwowie 15 maja 1999 roku

(tłumaczenie robocze)

My, Prezydenci krajów Europy Centralnej, stanowczo potępiamy panujący w Kosowie terror, okrucieństwa przeciwko dzieciom, gwałty, rozboje i wypędzania, które stosuje się w ramach czystek etnicznych.

Wyrażamy swoje współczucie ofiarom i niewinnej ludności cywilnej cierpiącej w całej Federacyjnej Republice Jugosławii.

Przyjmujemy z zadowoleniem wszelkie międzynarodowe działania mające na celu doprowadzenie do szybkiego zakończenia tego głębokiego kryzysu. Wzywamy rząd w Belgradzie, aby przyjął żądania społeczności międzynarodowej stawiane jako warunki wstępne pokojowego rozwiązania, a które zostały przedstawione, między innymi przez ministrów spraw zagranicznych krajów G-8 w ich oświadczeniu z 6 maja 1999 roku.

Przykładamy szczególną wagę do działań Rady Bezpieczeństwa ONZ na rzecz rozwiązania kryzysu w Kosowie we współpracy z innymi, właściwymi organizacjami międzynarodowymi.

Kraje graniczące z obszarem konfliktu są narażone na dotkliwe straty wynikające z obecnego rozwoju wydarzeń. Uznajemy wysiłek tych państw wkładany w ograniczenie cierpień ludzkich. Ogromna praca została wykonana przez międzynarodowe agendy pomocowe, szczególnie przez Urząd Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców oraz Międzynarodowy Czerwony Krzyż.

Nie możemy ograniczyć się do rozwiązania krótko-terminowych aspektów tego kryzysu. Trwały pokój w Południowo-Wschodniej Europie będzie możliwy jedynie, gdy regionowi temu zaoferuje się na przyszłość: demokrację, społeczeństwo obywatelskie, rozwój gospodarczy i bezpieczeństwo. Konferencja na wysokim szczeblu w sprawie Południowo-Wschodniej Europy powinna wypracować Pakt Stabilizacyjny, obejmujący

kompleksową strategię stabilizacji całego regionu poprzez odbudowę gospodarki, promocję demokracji i włączenie w europejskie i euroatlantyckie struktury integracyjne.

Deklarację podpisali prezydenci:

Republika Austrii - Thomas Klestil

Republika Bułgarii - Petar Stojanov

Republika Czeska - Vaclav Havel

Republika Federalna Niemiec - Roman Herzog

Rzeczpospolita Polska - Aleksander Kwaśniewski

Rumunia - Emil Constantinescu

Republika Słowenii - Milan Kuczan

Ukraina - Leonid Kuczma

Republika Węgierska - Arpad Goencz

Spotkania prezydentów Europy Środkowej

Pierwszy szczyt przywódców państw środkowoeuropejskich odbył się w 1992 roku w Salzburgu (w Austrii). Wzięli w nim udział prezydenci Austrii, Czech, Niemiec i Węgier. W 1994 roku w Litomyšlu (we wschodnich Czechach) spotkali się prezydenci Polski, Austrii, Czech, Niemiec, Słowacji, Słowenii, Niemiec i Węgier. Podczas kolejnego spotkania na Węgrzech dołączył do nich prezydent Włoch. Na kolejne spotkanie, które odbyło się w Łańcucie, po raz pierwszy - na życzenie władz polskich - zaproszono prezydenta Ukrainy Leonida Kucznię.

W 1997 roku spotkanie prezydentów odbyło się w Słowenii, a w roku następnym - na Słowacji. Wtedy też przystano na propozycję Włoch, aby szczyt państw Europy Środkowej w 1999 roku odbył się na Ukrainie.

Wspólna fotografia prezydentów państw Europy Środkowej przed rozpoczęciem rozmów we Lwowie

[Tweetnij](#)